

IMPRESSIEVERSLAG Leerbijeenkomst Versnelling Realisatie Natuuropgave

Georganiseerd door het Lerend Netwerk Vernieuwing Natuurbeleid op 9 december 2021

Uit de zevende Voortgangsrapportage Natuur (nov. 2021) is gebleken dat de doelstelling (uit het Natuurpact) om in 2027 80.000 ha nieuwe natuur te realiseren niet wordt gehaald, tenzij er een versnelling in de realisatie optreedt. Hiertoe hebben het Rijk en de provincies een Taskforce ingesteld die zich richt op deze noodzakelijke versnelling. Provinciale leden van de Taskforce hebben het [Lerend Netwerk Vernieuwing Natuurbeleid](#) verzocht om samen een leerbijeenkomst te organiseren voor provincieambtenaren die bij de realisatie van de natuuropgave betrokken zijn.

Doel van deze bijeenkomst was om gezamenlijk na te gaan wat er nodig is om de opgave wel te realiseren. Het gaat dan om hoe bestaande processen kunnen worden versneld en hoe gebiedsprocessen die nog moeten worden opgestart alsnog op tijd gerealiseerd kunnen worden. Welke knelpunten en hobbels moeten er worden overwonnen? Gaat het om bestuurlijke wil, om inzet van instrumenten, om geld of grond of om nog iets anders? Daarnaast hebben we verkend of er op bepaalde onderdelen nog vervolgbijeenkomsten gewenst zijn, waarin we bijvoorbeeld goede voorbeelden met elkaar kunnen uitwisselen.

Uit een verkenning van de Taskforce blijkt dat de provincies nog ruim 42.000 ha moeten inrichten en dat het realisatietempo te laag is om de afspraak van 80.000 ha in 2027 te kunnen nakomen. De belangrijkste knelpunten die provincies noemen zijn de lage grondmobiliteit, focus op zelfrealisatie en vrijwilligheid en onvoldoende budget, zeker bij volledige schadeloosstelling. Daarnaast zijn de laatste ha ingewikkelder te verwerven en is er onvoldoende capaciteit. Er lijkt ook onvoldoende draagvlak te zijn; er is veel druk op de grond voor andere doelen.

Er is door de Lerende Evaluatie van het Natuurpact in 2020 van het PBL ook een inventarisatie gedaan. Daaruit kwamen als knelpunten naar voren: 1) gebrek aan medewerking grondeigenaren, zeker voor de laatste hectares, 2) vrijwilligheid en zelfrealisatie zijn onvoldoende effectief en 3) volledige schadeloosstelling is voor grondeigenaren aantrekkelijker omdat ze veel meer vergoed krijgen. De aanbeveling van het PBL was: volledige schadeloosstelling en onteigening helpen het tijdig afronden van het Natuurnetwerk.

Na een introductie van de Taskforce hebben twee provincies (Gelderland en Limburg) aan de hand van praktijkvoorbeelden verteld welke obstakels zij tegenkomen/kwamen bij (het op gang brengen van) gebiedsprocessen voor natuurontwikkeling. En wat oplossingen (zouden) zijn om verder te komen. Het Gelderse voorbeeld ging over hoe ze zijn omgegaan met de weerstand bij de bevolking in het gebiedsproces in Brummen: Van weerstand naar participatie in WaardeVOL Brummen. Limburg had twee voorbeelden: het gebiedsproces Ooijen-Wanssum (bijna gerealiseerd) en het gebiedsproces in het Geuldal (nog in de opstartfase).

De provincies noemden ook kansen voor versnelling:

- Instrumentenmix voor verwerving beter benutten
- Herbegrenzing
- Verhoging subsidiepercentages om prijsverschil te overbruggen
- Grondmobiliteit verhogen met bijv. een grondcommissie, inzet van een groundbank en wellicht eerste aankooprecht voor provincies?
- Versnelling door verbreding van doelen en flexibiliteit in te realiseren doelen
- Extra druk van buitenaf creëren
- Andersoortige hectares voor natuur toevoegen

- Andere categorieën grondprijzen (gedeeltelijke afwaardering?)
- Waarde van communicatie en open proces
- Samenwerken met gebiedspartners voor oplossingen

Uit deze leerbijeenkomst is gebleken dat er veel animo is voor vervolgitwisseling door provincies en er zijn veel mogelijke onderwerpen genoemd. Het Lerend Netwerk Vernieuwing Natuurbeleid zal dus samen met provincies een of meer vervolgbijeenkomsten organiseren.